

Dirk Vekemans

SPELEN DAT HET DONKER WORDT

NKdeE 2018

Voor Charlotte Vekemans

IN

BLUES VOOR EEN VERDRONKEN ENGEL

I

Nu banden je smalend de bocht uitgieren,
en kranige lieden je nauwgezet
hun bolwerk uitvijlen en het gif
de bloemkelk uitgutst

van de roos die je halsstarrig
staande houdt in de tuin
van je stalag,

nu je verzopen in je regenjas
in bermen toestuikt en het je nog
een vrachtwagen van grote tonnage
door je kop raast, en nog een,

en nog en

nu je nog niet roept
maar al fluistert :
zachter dan het waaien
van een zomerbriesje door je haren,
toen je nog kind was,

krijg je het niet,
of niet
nu.

II

De ader een adder
die zich volgevreten
te barsten legt op de eelt
rond je parels : de zee

zoek bijt ze zich
bij tanend zonneroos
in de verzweerde staart.

Vaalbleek licht
van de verzwolgen corona
klotst je steiger aan :

een enkeling doet de knieval,
niemand kerft je naam.

III

En ginds, op het rood
doorschoten drijfveld van je oog,
schieet het gras elke lente zwarter op,

en wat je verkramp
slikkend gestalte gaf,

stroopt men, dwingt rillend
dagelijks tot meined,
tot springen als aas in de urne
voor de vangst van vettere spoken.

IV

Tot al het aangemaakte zwart
bedachtzaam in de duisternis
tot niets verzinkt
en zich blauw balt,

een bol basalt
waaruit de eerste traan
zich nog een zee ontrollen laat

of nu niet, al ontspringt.

ZEEMANSKLACHT

't Grijsze vlak van zee en lucht strekt
eindeloos. Nu klampt geen kleur dit schip
nog aan, geen zon slaat hoogblauw op, geen
gouden maan bestijgt de boeg. Nacht is dag

is nacht nabij, is ruimte die geen plaats
geeft. Meermaals schreeuwt wel één van ons
zijn land in zicht en zeg ik schamper
klanken voor om blinde hoop te doven;

bezweer ons streven, schrijf met blauwscheut
in mijn hand en in mijn oor het krijzen
van de meeuwen rond haar ver, versteende

hoofd. In de grondtoon aarde staat
wat achterbleef : kraakhout, druipsteen
van ons huis dat dampend in de mist verdween.

ONWEER

Hoe helder kan gehurkt bij nacht nog
de lichtknak in de loop geblazen worden ?
Hoe blauw nog bij het vervagende,
de schaduw van een ver verschoten pijl ?

Wie spreekt nog dit graf uit
en welk masker afdoende
voor het nakende geslechte ?

Soms, gruwend,
hul ik mij dieper
in de plooien van haar kleed,
mijd zelfs van lucht
de verplaatsing,
heb slechts haar lijf lief
in herinnering
van lage, zwarte wolken.

ONTZIELDE ENGEL

I

Nergens heeft hij zijn tijd mee.

In droomoorden rotten buitenissig
sissend op zijn bijten alle zonnevruchten.

Onder vliezen knarsen onwillig hier
de afgeknotte wieken, zo
loopt hij lankmoedig als
stekjesneger steunend op een stok.

Dorstig weifelt hij wel eeuwen,
draait op zijn weg adders
bezwerend alle stenen om.

II

Hij tafelt waar hij kan.

De schaduw van een cactus
is hem hoog en breed genoeg.

Niets overvalt hem zo als eten,
dat hij bij wijle van lachen
niet meer kan.

III

's Nachts smeedt hij sikkels
van wat voorhanden is :

beroette stengels van komforen,
kippengaas waaruit je pluimen plukt
en prikkeldraad waarin nog lever plakt,

zwarte dozen, blik waarvan
het opschrift moet verwijderd.

IV

's Ochtends schiet al het gestorte
verzamelde als kwikzilver
weer in zijn roestende vorm : hem

ontwapent de wereld, hem
betitelt men de vreemdeling,
een voddeman. Dan draait

hij zich tot u, zoeker
van bronnen, om
en dorstig, om.

TOT ZONSOPGANG GEDRONKEN

Bloemen bogen, takken zongen mij
en bomen spleten voor de letters
van mijn bril. Mij mede
viel geen woord te houden, het

sterft nu als kreet het landschap
in en de treurnis smaakt zoet
om al het verdwijnende.
Suikerranden, fruit en fancy,

vliegen in het leeggezogen glas,
spinzieke poes op mijn buik.
Van niets ontstane gezegende

eenheid : logge leeghoofdige leden
laten mij ontzenuwd achter,
vanzelfsprekend toe in hun midden.

FAVEREY BETITELD

Op het onmetelijke ijsveld dagelijks
het inslaande woord
dat zich wederkerend
door de herinnering van dingen
naar hun stilte, stilstand boort.

Duizend Poolse moeders
zoeken broodloos, zwak
de Oostzee af, richting Kattegat.

Daar verdween die niets hoort
een schaatser, duider van het wak.

VAN BRABANT VERBASTERD

Zo klapt hij uitgebeend de ochtend in
en zingt hij schor de bloemen toe
op het van vocht verschoten behang :

harba, harba
harba lori fa.

Zo droomde hij van water : hij erin
en hij het water, urenlang
tot de zon hen riep van zwemmen moe :

harba, harba
harba lori fa.

Zo ziet hij alles staan, zijn leven lang
en nooit is er iets, dan water in
zijn dromen, dan slaan zijn ogen toe :

harba harba
harba lori fa.

THE MOON SEES NOTHING OF THIS (S.PLATH)

Beperkt tot het park in de stad staat de maan
en spiegelt zich een honds bestaan
in de vijver verwaterd, verwijfd
door wandelaars, als vrouw ingelijfd
in hun spraak van zon en zij moet zwijgen.

Kaal en wild rees de maan in jouw nacht,
een vrouw met een lijf dat sprak zoals jij,
naakt met sikkels taal, manhaftig
de gedachte spinrag schijn verscheurend,
altijd vol haar waarheid openbarend.

De stad heeft jouw stem in haar stenen gesmoord.
Beperkt tot het park in de stad wacht de maan.

OPGETELD

Niemand had dit loon. Het werd hen,
de toegewijden, trouw toegediend :
de blonde haren die vergelend sluik
haar ogen derfden, haar mondje droevig

vol verwondering & hem, vergeefs nogal
& droog des ochtends als doordrenkt
papier van kranten de tafelen opgedrukt.

Merz. Steeds meer & dieper dan goud
stootte de gedachte door : het was
als niemand dat hij waarlijk telde.

INITIATIE

INITIATIE

Blauw rondom de galmende
ruimte met, net als
in kathedralen eertijds
gezangen, het snerpende snijden
van zandsteen ter verstomming
van de enkeling die niets gegund

dan in orgelpunten stilte het
rustgevende razen van veraf
het stadsverkeer, gehurkt

de kogel draagt die aan
draden hoog gespannen hem
een holte drukt in het
achterhoofd : zo

boort zich tergend traag
de wereld een begin.

MAAN

Voluit een roos, spreek je
haar uit : blauw, zeg maar,
als het blauw in het glas
van een blauwe knikker.

Trapsgewijs misschien,
raak je haar aan, af ?

Niet :
geluid dat ze dan
niet maakt alsof je
een vlezige oorschelp
een vraag krabde.

Een verhaal tot stilstaan
toe bezongen, zang, zeg je,
maar onderdehand,-.

WERF

Bezoek je een stad, verwordt ze
voor je ogen, verheft zich
en midden de werf is ze al

jij met je kind & zij met je kind
& wij met je kind, kortom
de hele etage van het plein
zodanig zonnig lachend vergeten,

dat de treinen al vertrokken zijn
in de bel waar je stond
de stad te bezoeken,

alsof het onmiskenbaar was
dat je haar al miste
voor ze je vergat
op het genoemde plein,

dat je het je nooit zou vergeven
haar lach te vergeten.

HANDVEST

Terwijl je de hand aangrijpt, herlegt
die zich duizendmaal eerder al in de plooi,
zoals net zo vele dingen de kus
op een gekloofde lip kil droogwaaien.

Terwijl je al in een schip de wereld
af wil varen, blijkt net dat het
een bolwerk is, en jij ermede ingenomen
spreek je al van renaissance de wolken in.

Terwijl er op papier nog nooit en nu
niet iets staat, ontstond, heb je het
haar al onomstootbaar toegeschreven.

WASHANDJE

Delicaat, als in reclame,
ligt haar hand, nog nat,
net nog, ach :

laat maar.

ZOMERVERGEZICHT

Bijna kinds aandoenlijk al,
dit tekenen namelijk van dingen
als wolken tegen een ongehoorde zon.

Het zomert, maar hoe vet je ook
de lijnen aandikt, zichtbaar blijft het
slechts waar het ophoudt. Zoals het

hoort, denk je, kind dat stijfhoofdig
toegeschoven lege flessen vult, zo
koester je de dampen, wil je vast

de kringloop van water als kortstondig
heilzame koelte een wang aanhouden :
deze, dan deze, en gindse, gindse.

NADERHAND

Met open mond aanzie je telkenmale
de zonsverschuiving, hoe ze van je vingers af
vergaat en op de tip van je tong

die haar instemmend toeklikt, ligt
in de heilloze nacht als laatste knik
de geblokte naam die je ophikt, waarna
het hoofd het melkwitte tafelblad
rijkelijk aandikt. Onderhands

tikken de nagels vergeefs nog een metallieke
zang, vergeefs als het vergeefse vleugelwieken
van de vlieg die de weg uit je haar verloor.

Naderhand klem je de dag koppiger
tussen je tanden, vergeet nooit nog
het blauwe bedrog in je spiegel,
de gesloten belofte, ooit :

brandlucht van een eertijdse dageraad.

ROOS

Rond gesleten stenen stapelen
zich af. Omgord
gevaarte splijtend

in de barst van de afgewende blik.

Anus mundi. Rook &

's morgens op de marktdagbus
het torende zicht
op het naar je geaardheid
krullende wicht.

Roos : lekker stuk.

DROOMDOOD

De gestalte die je was, daareven,
de wandelaar die toen halt hield,
zich omdraaide, vervaagt al

in het park : wellicht geurde
er nog wat, zag je het nog te vatten
als verwelkte bloesemgeuren

in je brandkast, een verhaal dat
afgesloten zijn plaats bewaart,
waar het niet eens wenste te zijn.

Loodzware, dichtslaande deur : zo
klinkt dan de klap die de droom maakt,
als hij stilvalt, vierkantig door

de opgehouden leegte op de stilte
ploft, zich verder slechts als lijk
laat lezen, uitgestrekt

op de plaats waar je was,
die verdween, net,
toen je halt hield.

LES

Als, zo

wil ik je het nog zeggen,
een glas met zingende rand,

een speelplein en jij
er loeiend op, diepgroen
beslagen als een boon
die je na het koken

schrikken laat, net,
zo wou ik nog,

nu de bel ging.

MORSDOOD

SOLVITUR (Hor.C.I, 4)

Los en leg weer aan : vat in
luwte de verwaaiende galm.
Hoor toe, herdenk de spankracht

van de kramp bij het bokkig
stampen van beslagen winter-
hoeven. Nu vermanen de dagen :

luister, oog je het al ?
Offer een gebaar, teken
niets, snuif Siciliaans.

Bij goden dit voorjaar
doorzeefde rozen in de afslag-
bak : sla toe, sta op, verga.

Toeslaan, opstaan, vergaan.
All together now :
(pang, ing, dedede)

VIDUS (HOR.C.I,9)

Kijk nu : onafwendbaar
stuikt dit licht de top af,
verheldert van de schreeuw
een sluier schijn gevat
in het nog doorzichtige ijs.

Zie nu : het kraakt zich uit
in het zwichtende bos,
& voor het klatert, breekt,
plakt de beek al haar tong
aan je roestend verweer.

Vlug nu,
toe maar,
Thaliarchus :

neem haar waar die lillend
voor je ligt, drink je
aders open, stook
vuriger de goden
het goud uit.

Hou je vingers in de gaten
van je stralende masker,
braak haaks op het ijle,
jij, jongeling, een streep

hitsig hikkende hitte.

POSCIMUR (HOR.C.I,32)

Bezocht. Ter staving spaart
mijn hand het wit op dit
vergelende blad :

het krult & maakt zijn klank
tot wet bij het kraken
van een vingerbot.

Een golem tokkelt nu
zijn lust om steeds een knop
tot moes te knijpen :

klink & kerf dan mij, o lier,
de zwartst versteende bloei
van rozen op het hoofd & klik
dit zonneleven alsnog
ondertonig vast.

NON (HOR.C.II,20)

Niet het frêle noch de lus
van lucht die mij omspant
verbrandt, niet ik, misdeeld

in koperwaar, niet ik zal
iemand's plaats benijdend
tranen in het oogwit mesten.

Dubbelzinnig anders
zal ik bij herhaling niet
weten te sterven, in gekende

spreuken blanco bijgezet,
mij als zwaan met de stilte
herenigen. In wolken

belletjes Berlijn wittend
weet men van mijn hek net
niet de naam te noemen

in het vol gestolde
spitsuur van New York,
Nairobi, vast ook Tokyo.

Laat vergeefs geen klaaglied
zwellen in wat trilt van leegte,
de holte die ik je openlaat.

O (HOR.C.III,13)

In stilstand slaande
kilte : seizoens-
hoogstandje.

Plausibel zijn
cidergetintel, brandkus
van motten, afval-
lige Hondster

blakend naast zijn gebeente :
doodsvoornaam eik
op knapen afgeknapt.

EXEGI (HOR.C.III, 30)

Toen in stilte mij vergeten al
uw ruisen overdonderde
en verdord een druppel regen
mij een zondvlaag horzels

in de nek was, brak mij nog
van u ontdaan elk streven af
op haarfijn cru gerekte
zeeomspoelde stippellijnen;

toen brak, als steen van roos
gebarend, ik, in mijn kalend
zwijgen, op de biepton af en zei :

in deze vloed een spitse schelp,
stuk gevormd, deels gelaten,
datum bij het loze van uw aarzelen.

PHOEBE (HOR.C.S.)

Zonneklaar is deze eeuw het al
niet meer te krijgen dan toen
de maan hierin nog leider was.

Je gebaar, gewiekste kramer, lijkt
slechts belangeloos voor hen
die 's nachts de markt bepraten.

Openbaar gist het geraamde tal
lijken tot hun aangezicht
dit heden niet meer binnen kan.

Sluit haar maar binnenskamers, ransel
van geen kansel je ratels,
bid maar niemand aan je kralen.

NATUS (OV.M.I,78 e.v.)

I

Gouden kruin, hemeloog,
spiegelende zilverschaal,
bronsbuik & onderaan

de sijpelende brak water-
kraan, loodzwaar op
in ijzerlassen lossende

stellage van sterrenstof :
sic, zo, het, jij, on-ik,
japetmanskunstje,

sta je deze blinde
aarde aan, stuik je
era's naamloos in.

II

Kansloos verankerd, tragisch
begint het je dan te dagen.
Kraakscheur, eerst, in het zeil,

vleesrot aan je geplante
klompen, haarklievende ijs-
winden & aan je schenen vuur-

stormen voor de stilte
van de koortsnacht : nacht,
het zwart tot in de hemelnok

& dan het sluipend verwoestende,
roest uitzaaiend woeden
van een oerberuchte geelzucht.

III

In sidderende repen klam
bladgoud steekt 's ochtends
de eerste zon je resten aan.

Verwaaid, verward, bij voorbaat
moe gesard, knipt ook je
de aarde in wel duizend ogen toe.

Driemaal rinkelt dan schel
van lucht dootrillend heil
het lang verwachte belletje :

over zeeën kan je voortaan
als uitgeplozen eeuwigheid
lopend op de planken staan.

SPELEN DAT HET DONKER WORDT

Spelen dat het donker wordt:
zo dook de boeman nacht
gebrild op ski's de kamer in,
brak daverend het raam
tot een spiegel van waarachtigheid.

Kijken dat het je ernst is:
met lampen in je kop
en een rimpelende voetganger
waar je haar verglaasde,
voor je het gordijn dichttrok.

Dat het donker werd, speelde
je en zij
die lachend aan haar fopspeen
trok, schreef nauwgezet
het gepaste getal op de lat.

Van tuinwerk dromen, uitgespitte grond
en of je daar een parel trof? Niets
bleef bewaard, hoe je het ook prijs gaf
aan de tijd dat je nog bestond, hoe ook

je het van Griekse schoonheid, haar
scherpte losgewrikt en van de aarde
afgebroken vond : een gaffelrest,
het uitgeroeste nagelgat gebeten op

afwezigheid. Werktuiglijk stond je
aan een belt dit ereteken af. Afdoende
werd het instappen op de trein te Booischoot
van de postbeambte nooit beschreven. Dood

is alles wat wij wakker zien.

Ontwaken, zo, getrouw de dag, zij
die plots het zonlicht ziet die bij haar
thee gedroogde abrikozen eet, een dame
op haar stekje slurpend tussen vlagen

regenval in januari en die misschien
die dode aarde van zich slaat
in Mostar waar het ketst en moorden gaat
weer zo meteen en voor een tijd nog wel,
die zich voor haar en de ober om

de rekening nu dadelijk niet stuiten laat :
zo getrouw de dag ontwaken dat
het respectabel is en elk gerucht
van hoogste tijd gelijk de kop indrukt.

In tegenspraak jezelf de vloek ontzeggen,
verblind door hoe de zon zo ijzig laag
op je oog ketst, en murw van de wind
die weer de andere hand dient aangeboden.

Een hoofdvol kiespijn schud je
meewarig de woorden toe,
voor het kwaadste spreken uitgedost:

het leed, zonder twijfel,
is de stilte aangewezen,
en waanzin het klapwiekend uitslaan
van luttele veren. Heroïsch

wordt er zelden des winters
een leven de dood aangedaan.

Verlangen, bijvoorbeeld, dat de mist
de voorjaarsdag een glans verlenen zou,
alsof het verder niet meer hoefde.

Roerloos, hooguit, op het randje
en door heel gaarne te kijken,
zie je nog iets.

Voor beweging is de tijd te klein:
de klok vertikt een eeuwigheid, de trein
ontwikkelt zich, een wijzersprong
en alles eindigt zoals het net begon.

Verlangen, bij voorbaat al, de hoop
tot het zichtbare te beperken.

Over daken turen, naar naden speuren:
elke achtergrond een nieuwe afgrond.
Van dak op dak en heel erg wit blijft
het pluimsliertje schoorstenen tonen.

Stampvoetend
tot hier de laatste snik
van kleur verdacht
mij uitlijnt,

valt er niets te beginnen. Al hapt
de hond zich dol, sneeuw
herhaalt zich niet.

Valt, hoe plots ook: een goed oog erin.
Je hebt voordien en weet
hoe ook uiteindelijk het laatste

pluisje van de paardenbloem iets
raakt. Ondraaglijk echter,
telkens deze winternacht,

wordt de herinnering
aan hoe het spel het licht deed duren, -
alsof het zo niet verder kon.

De kamer stelt zich in, open
als de zee en dood-

gewoon van zichzelf en kwaad
niet geweten.

Alsof niet meer dan dit
zichzelf was,

rimpelloos :

14 SONNETTEN

I

Een winteravond slaat de wereld af, een blad
en in het licht daarvan, in zilverlingen,
drupt elke tel een lek gerinkel
uit aan hun stad verzoende kranen.

Hooguit blijft een laatste meeuw nog
krijsend uit het zwart betakte grijs
gesneden tot ook haar schreeuw zich spiegelt
in het ijs op het oog van de nacht : bid

tot het licht dat ijlings uit de kamer vlucht,
en bid tot de stem die naarstig, slag op slag
uit poederdroge rozen wordt gebannen, bid

tot de rillende engel die zich in ademnood
het gedoodverfde ding benoemt, een ik, bid
dat daarin nu dit alles nog verzinken mag.

II

In havens opgebaard, vuurrood geprangd
tussen drijfijis en grondvorst, hout,
des zomers rot van zee gehaald en toen
de herfst haar vale zeil verregend had,

voor dood aan land geklonken, verlinkt
als brug aan polderwegeltjes, een mijn
ter ondersteuning van de diepste schacht :
scheepsskelet dat nu zijn kamer tooit.

De zondagsverf gebaart in overvloed
van voorjaarsstorm en een gemis
aan klaarte die de kruik hem schenkt,

dus dat het later barsten gaat is hem,
die onder golven dekens haar te water
laat, een kwade zorg voor morgen.

III

Een voetnoot nog, een praatvaar op pamflet,
een buitenkans is dit gekleurd missaal
door negers in de gleuf van dode huizen
gemurwd : glanzend wit belakend ontvangt,

met zure port en toastjesmeel, het salon
de maandagavondrevolutie. Verzilverd is
sinds lang het werk dat nooit voltooiing
vond, tot klatergoud geroest elk zwaard

dat zich een waarheid boorde: in een lade
die de tijd ontloopt vreet een virus al de
dagen aan en niemand kan de zee nog lezen.

Een mens, bevroren tot een vaag bekraste zuil
van rook in ijs, branden dra de letters door :
een voetnoot nog, een praatvaar op pamflet.

IV

Het vallen, regelrecht door kale bomen
van nauwelijks vertakte druppels, on-
gehinderd haast : zo snel is stervend
loof de aarde ingegroeid. Waar het om

ging, gaat, is als een zenuwtrek
uit het gezicht vergaan. Herhaaldelijk :
een lichaam stelt zich op, stuikt in
en laat zich nooit nog lezen. Afgaande

op de vleugelslag van meeuwen en wat
voortdurend vragend zij een woord aandoet,
strekt hij, die stapt en in verlatenheid

haar duwt, niet eens te luid of lang niet
eens, maar in een pijnlijk grand écart
overlands haar da van zee tot zee.

V

De barst breidt uit. Een lauwe wind bekrast
het zilverwerk in bomen, een merel vreet zich
geel gebekt door 't laatste ijs de modder in.
Als hersenvocht vloeit uit de open huizen

in dampend grijze golven vol van hondenhaar
de doodsbevlekte winter weg : de angst
verbeeldt zich in een groet, een overslaand
gebaar, een schoongemaakte hal zegt kom erin

maar weet zich nat nog met de voet getreden.
De lente lacht zich hol in helse stormen,
en droomt zich nachten geil van bloei,

en 's ochtends stijgen zwermen witte meeuwen
hoger dan de dreigend lage zon hen kleurt,
hem priemend wekt tot oog in wat gebeurt.

VI

Een tak breekt af. Een late looper traint
zich hier in lang lopen, de vijver vijfmaal
rond of meer, en schrikt en schikt zich
van zijn pad een plasje in, bespat

de nieuwe blazer die hij net nog had
en hem, en wat hij toen had togedacht,
sprong open, over, zette hem de hak
en buitenmaats geblaf, vond zijn hondje,

hoorde 't gruwelijk teveel geketend toe
dat naderde in 't zog van de verontschuldigde:
de grauwe herder die van boete gromde. Een tak

brak af. De laatst bewaarde ijskadavers
zakken in de brakke bak, de nieuwste kom,
vol zaadbeladen sterven dat niet aarden kon.

VII

(in memoriam Samuel Beckett)

De lucht klaart uit. Een open venster staat
open op een open lucht en hij staat hier en hier
staande is het afgelopen. Stilte, volle maat.
De heg wordt groener dagelijks en dagelijks

dichter en dichterbij hier een beetje zelfs.
De heg vergeet hem staande hier en hij de heg
en 's zomers loopt het verder uit zelfs nog,
tot het glas van alle vensters zo zich zuigend

sluit, alsof het met een plop iets imposant
poneren wil, maar het wellicht van spreken
breken zou. De bonte gekte lekt de huizen

uit door open vensters in de open lucht,
de heg wordt groener & hij staat hier & hier
staande is het afgelopen. Niet. Verder. Hij.

VIII

Een misdaad loont. De oude schuld herleeft
al beverig in 't schriële ochtendzingen
van treinen die op lijken rijden, heeft
hem die haar beging een winter lang

van niets ontdaan, volledig stil en kil
belaagd gestaag, alsof geen helse drang
in hem of haar, zo vol van *onverschil*,
hen scheiden wou en tijd van alle dingen.

De stad ontwaakt. In files ingebed
leest ieder die het wil wat opgeld maakt
en wie de ring ontgaat & 't lezen staakt,

verstaat geen vlek van wat hij morsen wil,
want stilte zo ontketend overstemt zijn hang
naar haar en de lente dadelijk tot doodse wet.

IX

Onder dwarse handen spant het ribfluweel
de huid in groeven naar het graf. Haar onmin
wekt het zwaar verzwakte wrijven op: dit spel
ontaardt tekort gedaan in ongemene siddering,

een obligaat droget waarmee zij droogweg
diep in 't merg van al haar bastaards snijdt,
en 't zoete zoemen van viraal gezag blootlegt
waarop zij naakt een daad de tijd ontzegt.

Zij laadt zich op met aloud leraarsnijd
en wou niet tot zijn spijt wat hij altijd
zo hardleers steeds in haar verborgen zag.

Ze weet en heet hem scheppend erfgenaam
en plukt zijn witte zwijgen tergend langzaam
uit haar goed van ruwe, vaderlandse inslag.

X

Grimmig groent bijtijds ontworteld dagelijks
de stramme stam wat aan. Een scheut is gauw
door late vorst voor haar ontraadselt
onder zode : misverstand, want zonder blos

bleek onder mos zijn leugen een toonbeeld
van het lijken dat gestolen van zijn zolder
en voor wat schamel geld als tijd verheeld,
bij haar thuis van nijdig ros het zinnebeeld.

Met niets van hem nog is zij ingenomen,
doet zijn woord in kranten af als kolder
en houdt niet op te smeken, onderkomen.

Verharde wegen tonen op zijn jaagpad niet
hoe hij haar snuivend zocht en dronken hakte,
verleden bloed, ontzielde tijd die haar verliet.

XI

Homeros was een sterrekundige, verzoon hij nu
als grootste deugd en wat geschreven stond,
bevreemde hem niet meer. Hij beval haar
ten huwelijk en spon zich diep in haar:

een lila toverbol in slierten uitgezaaid,
een ritselen, gesluierd rond haar hals,
dat terminaal haar doordeweeks geklets
verbond in delicaat geraas, een gaas

met perspectief op wat er was, geweest
moet zijn misschien, dat was niet klaar.
Af en toe nog groef hij haar een teder graf

en stortte zeeën stilte over haar verderf.
Hij werd haar rijk, want sinds zijn schrielse
hanenpoot, schreef hij haar af tot in de dood.

XII

Doorboort dan plots in drift de drijfveer
zijn hand en wendt zich spoorlags van hem af.
Verging niet ieder die het vuren in de heuvels
hoorde en in rivieren enig doelwit trof, het zo ?

Zij zwijgt en lijft zich in bij wat hij deed,
een daad die haar drukdoende verving
bij wat zij sierlijk meed als ongehoord :
het aanslaan, namelijk, in stilte van een do.

Werpt hij nu te vroeg zijn blik haar toe,
zij keert zich af en spiegelt in een droom
haar leegheid aan zijn volle schroom.

Bos. Een hert duikt op, zij noemt het ree,
het wintert weer, zij mompelt nog en eet
wat prangt. Hij drinkt wat, breekt en bloedt.

XIII

Hij weet zich aan beweging meegedeeld
en telt met haar hun inteelt nauwgezet :
wat ter vervollediging hen toekomt,
de plaats, de tijd, de uitgesproken nummering

en wat niet. In kringen wordt een vijver
zijn daad aangemeten. Wat niet past
verdwijnt en drijft terzelfdertijd al
boven. Het vriest niet, maar wat zou het

zonder warmte zijn. Likkend aan het mes
vreet ook ter dood een wolf zijn bloed.
Haar huiveren schermt hem van de koude

af. Opnieuw zegt hij haar schouder aan
hoe hij door haar is aangedaan. Lente.
De steen vervult de boog die hij beschreef.

XIV

Hij sluit zolang de avond uit haar naderen
en uit haar spelen, even, dat zij lopen kon,
is elke vorm van val geschrapd. De scherven
zetten hem beweend weer regelrecht, paraat

beschreven in de zetel waar alsnog
geen woord voor is. Zij let nog niet op
noten: hij maakt haar de wereld uit en is
tot haar vermaak hertekend in de lach

die hij als vanouds herkent. Zij leest
hem wel, maar spelt slaapwel als hij
weldra de kamer donker noemt. Nacht.

Het licht gaat uit. Zij fluistert nog
in dieper donkergroen een rozenblad
voor hem en stiller al voor haar de bloem.

UIT

PAPA MAAKT DE LENTE NIET

De jongste dag begon met kraaien,
naar dansend licht dat viel voor haar
door ongekuiste kinderkamerramen.

Nog winterlijk was daar
de zon in opgeknoopt
voor het stelen van paarden
uit de droom die zij ontloopt.

Zo zingen lastte zij de vogels
dat de botten afgetekend in de bomen hingen,
zo gonzen gold haar kraaien de bijen
dat het haar belofde zou beginnen,

zo schrill doorsneed zij schellend mij
dat ik mij verspreken wou aan haar
en mij allicht te dun tot land ontrolde
en laaiend wakker werd en blij.

WINTER

De maan sneeuwt stilte.
Zwijgend schept de man 's morgens
zijn naam voor de zon.

BEVROREN VIJVER

Ijsveld, glazen oog.
Op het orgelpunt stilte
kucht droogjes een gans.

Inhoud

IN

BLUES VOOR EEN VERDRONKEN ENGEL	
I	8
II	9
III	10
IV	11
ZEEMANSKLACHT	12
ONWEER	13
ONTZIELDE ENGEL	
I	14
II	15
III	16
IV	17
TOT ZONSOPGANG GEDRONKEN	18
FAVEREY BETITELD	19
VAN BRABANT VERBASTERD	20
THE MOON SEES NOTHING OF THIS (S.PLATH)	21
OPGETELD	22

INITIATIE

INITIATIE	25
MAAN	26
WERF	27
HANDVEST	28
WASHANDJE	29
ZOMERVERGEZICHT	30
NADERHAND	31
ROOS	32
DROOMDOOD	33
LES	34

MORSDOOD

SOLVITUR (Hor.C.I, 4)	38
VIDUS (HOR.C.I,9)	39
POSCIMUR (HOR.C.I,32)	40
NON (HOR.C.II,20)	41
O (HOR.C.III,13)	42
EXEGI (HOR.C.III, 30)	43
PHOEBE (HOR.C.S.)	44
NATUS (OV.M.I,78 e.v.)	
I	45
II	46
III	47

SPELEN DAT HET DONKER WORDT

Spelen dat het donker wordt:	52
Van tuinwerk dromen, uitgespitte grond	53
Ontwaken, zo, getrouw de dag, zij	54
In tegenspraak jezelf de vloek ontzeggen,	55
Verlangen, bijvoorbeeld, dat de mist	56
Over daken turen, naar naden speuren:	57
Valt, hoe plots ook: een goed oog erin.	58
De kamer stelt zich in, open	59

14 SONNETTEN

I	64
II	65
III	66
IV	67
V	68
VI	69
VII	70
VIII	71
IX	72
X	73
XI	74
XII	75
XIII	76

UIT

PAPA MAAKT DE LENTE NIET
WINTER
BEVROREN VIJVER

80
81
82

